



Forskrift om transport av akvakulturdyr

Dato	FOR-2008-06-17-820
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Publisert	I 2008 hefte 8
Ikrafttredelse	01.08.2008, 01.01.2010
Sist endret	FOR-2018-04-19-674
Endrer	FOR-1997-02-20-193
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§5, LOV-2003-12-19-124-§6, LOV-2003-12-19-124-§7, LOV-2003-12-19-124-§14, LOV-2003-12-19-124-§15, LOV-2003-12-19-124-§19, FOR-2003-12-19-1790, LOV-2005-06-17-79-§10, LOV-2005-06-17-79-§12, LOV-2009-06-19-97-§6, LOV-2009-06-19-97-§7, LOV-2009-06-19-97-§8, LOV-2009-06-19-97-§11, LOV-2009-06-19-97-§24, LOV-2009-06-19-97-§30, FOR-2010-06-11-814
Kunngjort	25.07.2008 kl. 12.05
Rettet	16.05.2014 (§ 28)
Korttittel	Forskrift om transport av akvakulturdyr

Kapitelloversikt:

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner (§§ 1 - 3)

Kapittel 2. Godkjenning av transportenhet for fisk (§§ 4 - 7)

Kapittel 3. Generelle smittehygieniske og fiskevelferdsmessige krav til transport (§§ 8 - 11)

Kapittel 4. Særskilte velferdsmessige krav til transport mv. av fisk (§§ 12 - 18)

Kapittel 5. Særskilte smittehygieniske krav til transport mv. av akvakulturdyr (§§ 19 - 24)

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser (§§ 25 - 29)

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet (nå Nærings- og fiskeridepartementet) 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 6, § 7, § 14, § 15 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd § 6, § 7, § 8, § 11, § 24 og § 30, jf. delegeringsvedtak 11. juni 2010 nr. 814.

Tilføyd hjemmel: Lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 10 og § 12.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF).

Endringer: Endret ved forskrifter 29 mars 2010 nr. 490, 6 aug 2010 nr. 1147, 11 okt 2011 nr. 1016, 11 april 2014 nr. 528, 15 des 2014 nr. 1831, 27 feb 2017 nr. 273, 29 aug 2017 nr. 1319, 19 april 2018 nr. 674.

Endres ved forskrift 19 april 2018 nr. 674 (i kraft 1 jan 2019).

Rettelser: 16.05.2014 (§ 28).

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å fremme god helse hos akvatiske dyr, ivareta god velferd hos fisk under transport samt ivareta miljøhensyn.

0 Endret ved forskrift 27 feb 2017 nr. 273.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

Forskriften omfatter transport av levende akvakulturdyr. Kravene til velferd i kapitlene 2, 3 og 4 omfatter kun fisk. Transport av akvariedyr til zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister omfattes av § 10 unntatt bokstav c) i andre ledd og kapittel 5. Transport av bløtdyr og krepsdyr omfattes av § 9 unntatt bokstav d)–g) i første ledd, § 10 unntatt bokstav c) i andre ledd, § 19, § 20 første ledd bokstav b) og e) og andre ledd, § 21, § 22 tredje ledd, § 23 og § 24. Transport av fisk til og fra fangstbasert akvakultur, samt transport til og fra restitusjons- og mellomlagringsmerder, er unntatt forskriftens virkeområde.

Transport av villfanget rensefisk foretatt av fisker til midlertidig oppbevaring eller direkte levering til akvakulturanlegg, er unntatt denne forskriftens virkeområde.

Bestemmelsene i § 20 første ledd bokstav f, § 20a og § 22a omfatter også andre aktiviteter enn transport av levende akvakulturdyr.

Forskriften retter seg mot juridiske og fysiske personer som er ansvarlig for, eller er involvert i transport av levende akvakulturdyr.

Forskriften gjelder i tillegg til forordning (EF) nr. 1/2005 om vern av dyr under transport og andre tilknyttede aktiviteter som er vedtatt som norsk forskrift i forskrift om næringsmessig transport av dyr.

Ytterligere krav til transport ved import av akvakulturdyr fra tredjestater til Norge følger av forskrift 13. desember 2009 nr. 1537 om ytterligere krav ved omsetning og import av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, med sertifikater og liste over vektorarter.

0 Endret ved forskrifter 29 mars 2010 nr. 490, 11 okt 2011 nr. 1016, 15 des 2014 nr. 1831 (i kraft 1 jan 2015), 29 aug 2017 nr. 1319, 19 april 2018 nr. 674.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Akvakulturanlegg*: Enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr opprettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr høstet eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- b) *Akvakulturdyr*: Alle livsstadier inklusive kjønnsprodukter og hvilestadier, av alle akvatiske dyr oppdrettet i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, inkludert alle akvatiske dyr som har vært villlevende og som er ment for et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr.
- c) *Akvariedyr*: Alle akvatiske dyr som holdes, opprettes eller omsettes utelukkende for prydformål.
- d) *Akvatiske dyr*:
 1. kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*
 2. bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca*
 3. krepsdyr som tilhører underrekken *Crustacea*.
- e) *Lang reise*: En reise som varer i mer enn 8 timer og som begynner når det første akvakulturdyret i lasten flyttes.
- f) *Matfisk*: Fisk som produseres med sikte på slaktning til konsum og som ikke kommer inn under definisjonene av settefisk eller stamfisk.

- g) *PD-sonen*: PD-sonen slik definert i forskrift 29. august 2017 nr. 1318 om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom hos akvakulturdyr.
- h) *Settefisk*: Rogn, yngel, parr, smolt eller tilsvarende livsstadier som produseres med sikte på overføring til andre lokaliteter eller annen type produksjon.
- i) *Stamfisk*: Fisk som skal strykes eller reproduseres på annen måte.
- j) *Transport*: Enhver flytting av akvakulturdyr som foretas ved hjelp av ett eller flere transportmidler, og tilknyttede aktiviteter, herunder lastning, avlesning, omlasting og hvile, inntil avlesningen av akvakulturdyrene på bestemmelsesstedet er fullført.
- k) *Transportenhet*: Transportutstyr og transportmiddel.
- l) *Transportforordningen*: Rådsforordning (EF) nr. 1/2005 av 22. desember 2004 om vern av dyr under transport og tilknyttede aktiviteter og om endring av direktiv 64/432/EØF og direktiv 93/119/EF og forordning (EF) nr. 1255/97.
- m) *Transportmiddel*: Båt, bil/vogntog, fly og helikopter og lignende som nyttes til transport av levende akvakulturdyr.
- n) *Transportutstyr*: Det rom der levende akvakulturdyr og transportvann oppbevares under transport så som kar, tank, brønn etc., samt spann/sylinder til transport av levende rogn av akvakulturdyr og beholder til transport av levende kreps- eller skalldyr. Til transportutstyr hører også alt teknisk utstyr knyttet til transportrommet, så som sirkulasjonsanlegg for vannpumper, oksygenanlegg, vannfiltreringsanlegg, vakuumpumpesystem for lastning og lossing av levende fisk, ventiler, ventildeksler, slanger, rør etc.
- o) *Transportør*: Enhver fysisk eller juridisk person som transporterer akvakulturdyr for egen eller annens regning.
- p) *Vannkvalitet*: Vannmiljøets egnethet ut fra fiskens behov, herunder vannets kjemiske, fysikalske og hygieniske kvalitet.

0 Endret ved forskrifter 11 april 2014 nr. 528, 29 aug 2017 nr. 1319.

Kapittel 2. Godkjenning av transportenhet for fisk

§ 4. Krav om godkjenning av transportenhet

Transportenhet som benyttes til transport av levende akvakulturdyr, unntatt akvariedyr, krepsdyr, bløtdyr og rogn og melke av akvakulturdyr, skal være godkjent av Mattilsynet. Plastposer som benyttes til transport av mindre mengder fisk er ikke omfattet av krav om godkjenning. Godkjenning er gyldig i høyst fem år fra utstedelsesdatoen og blir ugyldig så snart transportmiddelet endres eller får montert nytt utstyr som påvirker akvakulturdyrenes velferd.

§ 5. Krav til søknad om godkjenning av transportenheter

Søknaden om godkjenning skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om godkjenning kan gis, og hvilke vilkår som eventuelt skal stilles. Søknad om godkjenning av transportenhet skal minst inneholde følgende:

- a) Personalialia som navn på transportenheten, ansvarlig for transportenheten, eierform, adresse, telefonnummer og mobilnummer.
- b) Opplysninger om type transportoppdrag transportenheten søkes godkjent for og hvorvidt transportenheten tidligere har vært godkjent.
- c) Tegninger som viser transportenhetens konstruksjon, vann-, brønn- og/eller rørsystemer.
- d) Internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder om kompetanse, rutiner for rengjøring og desinfeksjon, dødfiskhåndtering, vannutskifting, overvåking av vannkvalitet, uttak av vannkvalitetsprøver og journalføring, kan etterleves.
- e) Dokumentasjon på innretninger og utstyrets egnethet i forhold til fiskevelferd.

Søknad om godkjenning av brønnbåt skal i tillegg inneholde følgende:

- a) Dokumentasjon på at posisjonsrapporteringsutstyr tilfredsstiller kravene i forskrift 24. mars 2010 nr. 454 om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr.

- b) Opplysninger om utstyr for automatisk registrering av tidspunkt for åpning og lukking av bunnventiler.
- c) Søknad om godkjenning av brønnbåt med utstyr for behandling av transportvann må også inneholde dokumentasjon utarbeidet av en uhildet faginstans på at det tekniske utstyret for behandling av transportvannet oppfyller krav til desinfeksjonseffekt fastsatt i denne forskrift. Utstyrets kapasitet for behandling av transportvann, uttrykt som mengde vann behandlet per tidsenhet, skal oppgis.

0 Endret ved forskrift 11 april 2014 nr. 528.

Annet ledd bokstav c trer i kraft 1 jan 2021.

§ 6. Forhold som vurderes ved godkjenning

For at godkjenning skal kunne gis må transportenheten tilfredsstillende krav som er fastsatt i denne forskriften, samt krav i forskrift 8. februar 2012 nr. 139 om næringsmessig transport av dyr, jf. forordning (EF) nr. 1/2005 vedlegg I, kapittel II med hensyn til utforming, konstruksjon og vedlikehold. Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder om kompetanse, rutiner for rengjøring og desinfeksjon, dødfiskhåndtering, overvåking av vannkvalitet, uttak av vannkvalitetsprøver og journalføring, kan etterleves.

Brønnbåter som ikke har utstyr for behandling av transportvann i henhold til § 22 annet ledd, kan bare godkjennes for lukket transport av settefisk og stamfisk. Med lukket transport menes her at transportvannet tas inn fra akvakulturanlegget som fisken kommer fra, og at det ikke tas inn eller slippes ut vann under transporten.

0 Endret ved forskrift 11 april 2014 nr. 528.

Annet ledd trer i kraft 1 jan 2021.

§ 7. Tilbaketrekking av godkjenning

Mattilsynet kan trekke tilbake godkjenning som nevnt i § 4 dersom:

- a) Det foreligger vesentlige brudd på vilkår i godkjenningen eller bestemmelser gitt i, eller i medhold av, matloven eller dyrevelferdsloven.
- b) Det viser seg at kunnskap om sykdomsmessige eller fiskevelferdsmessige forhold er vesentlig endret i forhold til da godkjenningen ble gitt.

0 Endret ved forskrift 6 aug 2010 nr. 1147.

Kapittel 3. Generelle smittehygieniske og fiskevelferdsmessige krav til transport

§ 8. Krav til konstruksjon

Overflatene i transportenheten skal være glatte, lette å rengjøre og desinfisere. Transportutstyret skal være uten lommer, sprekker, skarpe vinkler m.m. som i vesentlig grad vanskeliggjør effektiv rengjøring og desinfeksjon. Volum på tank, kar, brønn (resirkuleringssystem) skal være kjent.

Tørroppstilte pumper, muffe og skjøter skal konstrueres slik at de er tette og ikke suger inn luft som kan generere et totalgassproblem i transportvannet ved kjøring på lukket system (resirkulering). Transportutstyret skal ikke avgi stoffer som er helseskadelige for fisk eller som på annen måte påfører fisken skade eller unødige påkjenninger.

Alle områder på transportenheten skal være mulig å inspisere på en tilfredsstillende måte. Ristplater, deksler, hengsler og lignende skal være lett demonterbare slik at inspeksjon lar seg gjennomføre.

§ 9. Journalføring

For hvert transportoppdrag skal følgende opplysninger journalføres:

- a) mengde akvakulturdyr transportert (antall, art og størrelse eller vekt),
- b) sykdom, skader på akvakulturdyr og dødelighet. Ved kjent eller sannsynlig årsak skal denne angis,
- c) reiserute, inkludert akvakulturanlegg og slakterier som besøkes,
- d) tid og sted for eventuelt vannskifte og lukking og åpning av ventiler,
- e) eventuelt forbruk av oksygen,
- f) vanntemperatur og andre vannkvalitetsparametere som overvåkes jf. § 16 og § 17, og
- g) tidspunkt, mengde rengjørings- og desinfeksjonsmiddel og metode for gjennomført rengjøring og desinfeksjon av transportenheten.

Journalen skal være tilgjengelig for lastens leverandør og mottaker samt for tilsynsmyndighet. Journal for tidligere turer skal oppbevares tilgjengelig for tilsynsmyndighetene i fem år etter at den er utskrevet.

På brønnbåt kan dekkdagbok benyttes som journal så fremt den inneholder de samme registreringer som kreves journalført.

§ 9a. Brønnbåter, automatisk registrering og rapportering av posisjon

Brønnbåter som transporterer levende settefisk, matfisk eller stamfisk til eller fra akvakulturanlegg, skal ha posisjonsrapporteringsutstyr ombord som tilfredsstiller kravene i forskrift 24. mars 2010 nr. 454 om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr kapittel II, III og IV og § 9.

Brønnbåter som nevnt i første ledd skal en gang hver halvtime automatisk sende melding om fartøyets posisjon til Fiskeridirektoratet. Meldingen om posisjon skal inneholde følgende opplysninger:

- a) Entydig identifikasjon av fartøyet.
- b) Fartøyets geografiske posisjon i rapporteringsøyeblikket med en posisjonsfeil på under 500 meter med konfidensintervall på 99 %.
- c) Dato og tidspunkt for fartøyets posisjon.
- d) Fart og kurs i rapporteringsøyeblikket.
- e) Identifikasjon av hvilken rapporttype som sendes.

Når en brønnbåt har sendt automatiske posisjonsmeldinger i henhold til annet ledd fra samme posisjon i mer enn fire timer, kan slike meldinger sendes en gang hver tolvte time frem til båten igjen endrer posisjon.

Dersom det oppstår tekniske feil i de elektroniske rapporteringssystemene, skal posisjonsrapportene føres manuelt og sendes via e-post eller telefaks til Fiskeridirektoratet minst en gang hver fjerde time. Posisjonsrapportene skal også lagres i rapporteringssystemet og sendes når kommunikasjonslinjene eller de elektroniske rapporteringssystemene fungerer.

Åpning og lukking av bunnventiler skal registreres automatisk. Registreringer av bunnventilenes stilling skal kobles opp mot brønnbåtens posisjon, og skal på anmodning kunne sendes elektronisk til Mattilsynet. Registreringer av bunnventilenes stilling skal oppbevares tilgjengelig for tilsynsmyndighetene i minst fem år.

0 Tilføyd ved forskrift 11 april 2014 nr. 528. Endres ved forskrift 19 april 2018 nr. 674 (i kraft 1 jan 2019).

§ 10. Varslingsplikt

Ved forøket dødelighet, unntatt når dødeligheten åpenbart ikke er forårsaket av sykdom, skal helsekontroll gjennomføres uten unødig opphold for å avklare årsaksforhold. Helsekontrollen skal gjennomføres av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Mattilsynet skal varsles umiddelbart ved:

- a) uavklart forøket dødelighet,
- b) grunn til mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3, med unntak av lakselus, eller
- c) andre forhold som har medført vesentlige velferdsmessige konsekvenser for fisken, herunder sykdom, skade eller svikt.

0 Endret ved forskrift 29 mars 2010 nr. 490.

§ 11. Forsvarlig drift, beredskapsplan og vurdering av risikofaktorer

Driften skal være smittehygienisk og fiskevelferdsmessig forsvarlig. Det skal foreligge en beredskapsplan for å ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Den skal gi oversikt over smittehygieniske og fiskevelferdsmessige tiltak som er aktuelle å iverksette for å forhindre og eventuelt håndtere akutte hendelser og massedød, herunder håndtering av døde akvakulturdyr, avliving av akvakulturdyr og varsling av hendelser til mottaker og Mattilsynet.

Før transport skal risikofaktorer som kan påvirke fiskevelferden og helsen til akvakulturdyr som transporteres, samt helsen til akvatiske dyr langs transportruten og på bestemmelsesstedet, vurderes.

Kapittel 4. Særskilte velferdsmessige krav til transport mv. av fisk

§ 12. Kompetanse

Transportør, sjåfør/skipper og annen med ansvar for akvakulturdyrene skal ha nødvendig kunnskap om transportformen og om akvakulturdyrenes atferdsmessige og fysiologiske behov.

Det skal sikres at det er tilstrekkelig personell med nødvendig kompetanse til å ivareta fiskens velferd til enhver tid.

Nødvendig kompetanse i henhold til første og andre ledd skal dokumenteres gjennom praktisk og teoretisk opplæring i regi av næringen. Opplæringen skal inneholde følgende elementer og skal gjentas hvert femte år:

- a) aktuelle krav som er nedfelt i transportforordningen og denne forskriften
- b) artens fysiologi, naturlige behov og atferd og en forståelse av stress og sykdom og hvordan fisken reagerer på stresspåvirkninger eller i forbindelse med sykdom
- c) forhold som er av betydning ved håndtering av fisk og som påvirker deres velferd
- d) vannkvalitet, herunder vannkvalitetsparametere, overvåking av disse og tiltak for å opprettholde en god vannkvalitet (både i åpent og lukket system)
- e) betydningen av kjøremønster (både sjø og land) for velferden til fiskene.

§ 13. Ansvarsforhold og informasjonsplikt

Avsender plikter å sikre at fiskene som skal transporteres er skikket til å gjennomføre hele transporten. Avsender plikter å sørge for at mottaksanlegget i god tid får melding om hvilket transportmiddel som nyttes, tiden for transportens avgang og beregnet ankomsttid.

Transportør eller sjåfør/skipper skal kreve at avsenderanlegget oppgir all informasjon om fisken som kan være av betydning for gjennomføring av transporten og for fiskens velferd.

Ved forsinkelse eller endring i transporttid eller -måte, plikter sjåfør/skipper å underrette mottaksanlegget så denne kan sikre at fiskene blir mottatt på forsvarlig måte.

Mottaksanlegget plikter å holde seg underrettet om ankomsttid, og å klargjøre for og ta imot fisken på forsvarlig måte.

§ 14. *Generelle velferdsmessige krav til transporten*

Transporten skal gjennomføres på en skånsom måte som er tilpasset fiskens art, alder, utviklingsstadium, kondisjon, sultetid og vanntemperatur.

Transporten skal gjennomføres uten unødige forsinkelser. Transporttiden og tetthet skal være tilpasset forhold som kan ha betydning for fiskens velferd. Ved lengre transporter skal det legges særlig vekt på vannkvalitet, vanntemperatur og tetthet. Ved transport i lukket system må forsvarlige nivåer av CO₂ og O₂ vies spesiell oppmerksomhet.

Fisk som i utgangspunktet ikke er skikket for transport, kan likevel transporteres dersom dette totalt sett ansees som mest forsvarlig ut fra hensynet til fiskehelse og fiskevelferd.

§ 15. *Transportmiddelet*

Vannbehandlingssystemer og transportmetoder som transport i plastposer mv., skal være egnet ut fra fiskevelferd.

Nye transportmetoder, innretninger og utstyr skal være utprøvd, og dokumentert velferdsmessig forsvarlige, før de frembys eller tas i bruk.

Det skal foreligge nødvendig informasjon om hvordan utstyret skal brukes for å ivareta velferden. For pumper og tilhørende utstyr skal det foreligge en angivelse for hvilke fiskestørrelser det er tilpasset for, og antall fisk som kan transporteres gjennom systemet per tidsenhet.

Ved strøbrudd, teknisk svikt eller annen feil, skal bruker, uten unødig opphold, sikre fiskens velferd, ved alternative løsninger inntil utbedring er foretatt.

Villfisk skal best mulig forhindres fra å komme inn i transportmiddelet underveis.

§ 16. *Vannkvalitet og vannvolum*

Fisk skal sikres god vannkvalitet og tilstrekkelig vannmengde tilpasset art, alder, utviklingstrinn, kondisjon m.m.

Vannkvaliteten skal overvåkes. Innholdet av karbondioksid og totalammonium nitrogen i transportvannet skal holdes lavt. Ved transporter som varer i mer enn 2 timer skal det foretas systematisk måling av O₂, pH, salinitet og temperatur og utarbeides prosedyrer for tiltak ved fare for uheldige nivåer. Måling av pH kan erstattes med måling av CO₂. Transport av mindre mengder fisk i plastposer er unntatt fra kravet om systematiske målinger. I nærmere definerte tilfeller skal det tas ut vannprøver for analysering med hensyn på CO₂ og totalammonium nitrogen. Egnede flasker for prøvetaking skal forefinnes på transportmiddelet.

Transportmidlet skal ha egnet utstyr for oksygentilsetting ved behov. Brønnbåter skal ha regulerbare ventiler for å sikre tilstrekkelig vanngjennomstrømming.

Eventuell totalgassovermetning generert av luft i rør og pumper og fra fylling av brønn, skal fjernes ved aktiv lufting før fisk overføres til transportmiddelet.

§ 17. *Særlig om vannkvalitet og vannvolum i lukket system*

Transport i brønnbåt med lukkede ventiler, i bil og kar, herunder også de transporter som kun tidvis skjer lukket, må planlegges slik at god vannkvalitet opprettholdes. Dette innebærer også at det må tas hensyn til hyppighet av vannskifte og mulige steder for hvor dette kan gjennomføres.

Transportenheten skal ha egnet utstyr og tilpasninger av transportsystem for å opprettholde forsvarlig vannkvalitet når vannet resirkuleres.

Ved lasting av fisk på lukket system skal det være mulig å fraskille brukt oppdrettsvann og fisk.

Ved transport av fisk med lukket system skal manøvrer som medfører plutselig heving av pH i et transportvann med høye akkumulerte nivå av totalammonium nitrogen unngås.

§ 18. Håndtering, tilsyn og stell

Fiskens velferdsforhold skal kontrolleres regelmessig og vedlikeholdes på en egnet måte. Ved transport i brønnbåt skal tilsyn med fisken også skje ved bruk av kamera.

Håndtering, herunder trenging, pumping eller trykksetting, skal skje på en skånsom måte og med et forsvarlig tempo. Lasting og lossing skal skje mest mulig uten opphold. Pumpeavstanden skal være så kort som mulig. Ved pumping av fisk skal det sørges for at pumpehøyde, trykk og fallhøyde er slik regulert at skade unngås.

Fisk skal ikke håndteres unødig, og trenging skal gjennomføres uten skade eller unødig påkjenning på fisken og begrenses i omfang og tid. Fisken skal under håndtering ha forsvarlig vannkvalitet ut fra artens behov. Under trenging skal oksygennivået kontrolleres ved bruk av egnet måleutstyr.

Dersom fisken viser atferdsendringer utover det normale under håndtering, skal det straks iverksettes nødvendige tiltak for å sikre fiskens velferd.

Kapittel 5. Særskilte smittehygieniske krav til transport mv. av akvakulturdyr

§ 19. Generelle smittehygieniske krav til transport

Akvakulturdyr skal transporteres så raskt som mulig til bestemmelsesstedet. Transporten skal gjennomføres på en måte som sikrer helsen til:

- a) akvakulturdyrene som transporteres,
- b) akvakulturdyrene på bestemmelsesstedet, og
- c) akvatiske dyr som passeres under transporten.

Fisk, unntatt akvariefisk, fra ulike akvakulturanlegg skal ikke transporteres samtidig i samme transportenhet.

§ 20. Rengjøring og desinfeksjon av transportenhet som gjenbrukes

Dersom det ikke benyttes engangsemballasje skal transportenhet rengjøres og desinfiseres i følgende tilfeller:

- a) Før hver enkelt transport av akvakulturdyr til akvakulturanlegg, havbeite eller annet utsett. Desinfeksjon kan unnlates når:
 1. gjentatte transporter av smolt eller settefisk fra ett settefiskanlegg til samme mottaksanlegg anses som en operasjon (kippkjøring),
 2. avstanden mellom settefiskanlegget og matfiskanlegget er kort, og
 3. det iverksettes nødvendige tiltak for å hindre spredning av smitte under lasting fra båt, utstyr, mv. til settefiskanlegget.
- b) Etter at transporter er gjennomført fra ett akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr til slakteri eller tilvirkningsanlegg, og før man begynner på tilsvarende transporter fra et annet akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr.
- c) Etter at slaktefisk er losset ved slakteri hvor det oppbevares fisk i ventemerd fra andre akvakulturanlegg.
- d) Etter at slaktefisk er losset ved slakteri hvor det samtidig losses fisk fra andre akvakulturanlegg.

- e) Etter gjennomført transport av akvakulturdyr fra akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, som er pålagt restriksjoner som følge av listeført smittsom sykdom.
- f) Etter at transportenheten har vært brukt til andre oppdrag i akvakulturanlegg med håndtering av levende fisk uten at fisken er transportert.

Transportutstyret skal være tømt for akvakulturdyr før rengjøring og desinfeksjon gjennomføres. Rengjøringen skal sikre at belegg og organisk materiale fjernes før desinfeksjon gjennomføres.

0 Endret ved forskrift 29 aug 2017 nr. 1319.

§ 20a. Ytterligere krav til rengjøring og desinfeksjon av brønnbåt

Når en brønnbåt har vært brukt til andre oppdrag enn transport av settefisk og skal gå over til transport av settefisk av laks, ørret, regnbueørret og røye, skal båten være forsvarlig rengjort og desinfisert, og gjennomgå en karantenetid for å hindre at smitte overføres til settefisk. Gjennomført rengjøring og desinfeksjon skal være inspisert og attestert av veterinær eller fiskehelsebiolog. Karantenetiden skal være på minst 48 timer fra rengjøringen er attestert.

Kravene i første ledd gjelder også for brønnbåter som forlater PD-sonen etter at transport og andre oppdrag med håndtering av levende laks, ørret, regnbueørret og røye er utført innenfor PD-sonen.

Kravet i andre ledd gjelder ikke for transporter av fisk utenfra og inn til PD-sonen når brønnbåten går direkte ut av sonen etter levering av fisken.

0 Tilføyd ved forskrift 29 aug 2017 nr. 1319.

§ 21. Landtransport

Ved landtransporter av akvakulturdyr skal transportmiddelet være konstruert på en slik måte at det ikke skjer vannlekkasjer under transporten. Vannskifting ved landtransport skal skje på en vannskiftestasjon som er godkjent av Mattilsynet. For å bli godkjent må følgende vilkår være oppfylt:

- a) Vannet som brukes til utskifting, må ikke påvirke helsestatusen til de akvakulturdyrene som transporteres.
- b) Vannskiftestasjonen skal være innrettet slik at ikke miljøet blir forurenset, enten ved at vannet blir desinfisert, eller ved å unngå at vann slippes direkte ut i havet eller åpne vassdrag.

§ 22. Sjøtransport og behandling av transportvann

Ved brønnbåttransport av settefisk og stamfisk til et akvakulturanlegg skal transportvannet behandles før det tas inn i brønnen. Dette gjelder ikke vann som tas inn fra akvakulturanlegget som settefisken eller stamfisken kommer fra. Ved brønnbåttransport av matfisk til et slakteri eller akvakulturanlegg skal transportvannet behandles før det slippes ut fra brønnbåten.

Behandling av transportvann etter første ledd skal skje ved bruk av godkjent metode for desinfeksjon som tilfredsstillende krav til effekt i henhold til forskrift 20. februar 1997 nr. 192 om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet § 10 nr. 1. Organisk slam som produseres ved behandling av transportvann som slippes ut fra brønnbåten, skal samles opp og behandles som animalsk biprodukt.

Ved transport av akvakulturdyr fra segment med lavere helsekategori med hensyn til sykdom på liste 2 skal transportvann ikke skiftes ut når transporten passerer gjennom segment med høyere helsekategori og går nærmere enn 4 nautiske mil fra grunnlinjen, med mindre Mattilsynet har gitt tillatelse til det.

Ved transport av akvakulturdyr til segment med høyere helsekategori med hensyn til sykdom på liste 2 skal transportvann ikke skiftes ut når transporten passerer gjennom segment med lavere helsekategori og går nærmere enn 4 nautiske mil fra grunnlinjen, med mindre Mattilsynet har gitt tillatelse til det.

Uavhengig av bestemmelsene i 3. og 4. ledd er det forbudt å:

- a) transportere levende laks, ørret, regnbueørret og røye, unntatt settefisk, ut av PD-sonen,
- b) transportere levende laks, ørret, regnbueørret og røye til slakt over Hustadvika,
- c) transportere fisk fra akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD til åpen slaktemerd ved slakteri, med mindre Mattilsynet har gitt tillatelse.

0 Endret ved forskrifter 29 mars 2010 nr. 490, 11 april 2014 nr. 528, 29 aug 2017 nr. 1319.

Første og annet ledd trer i kraft 1 jan 2021. For overgangsbestemmelser, se § 29.

§ 22a. Tømming av vann som er tilsatt legemidler mot lakselus

Vann som er tilsatt legemidler for behandling av fisk mot lakselus, kan ikke tømmes til sjø nærmere enn 500 meter fra rekefelt eller gytefelt jf. de felt som til enhver tid vises i Fiskeridirektoratets nettbaserte kartverktøy.

Når tømming av badebehandlingsvann skjer andre steder enn ved akvakulturanlegget, skal vannet tømmes ut mens fartøyet er i fart.

0 Tilføyd ved forskrift 27 feb 2017 nr. 273.

§ 23. Transport til karantene

Transport av akvatiske dyr til karantene skal foregå lukket og alt transportvann skal desinfiseres før det slippes ut. Ved sjøtransport kan vannskifte skje når transporten går mer enn 4 nautiske mil fra grunnlinjen.

§ 24. Håndtering av døde akvakulturdyr

Døde akvakulturdyr skal ikke lagres på transportenheten mellom ulike transportoppdrag.

Akvakulturdyr som har dødd under transport til akvakulturanlegget, unntatt ved massedød under transport, skal leveres til mottakeranlegget. Ved massedød skal døde akvakulturdyr leveres direkte til godkjent anlegg for mottak og behandling av animalske biprodukter.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 25. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 og dyrevelferdsloven § 30.

Fiskeridirektoratet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene nevnt i § 22a i samsvar med akvakulturloven § 10.

0 Endret ved forskrifter 6 aug 2010 nr. 1147, 27 feb 2017 nr. 273.

§ 26. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, unntatt § 22a.

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra § 22a.

Dispensasjon etter første og andre ledd kan ikke stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrift 27 feb 2017 nr. 273.

§ 27. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28 og dyrevelferdsloven § 37. Overtredelse av § 22a eller enkeltvedtak fattet i medhold av denne, kan medføre straff og andre reaksjoner etter lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven).

0 Endret ved forskrifter 6 aug 2010 nr. 1147, 27 feb 2017 nr. 273.

§ 28. Ikrafttredelse

Denne forskriften, med unntak av § 12 tredje ledd, trer i kraft 1. august 2008. Samtidig oppheves forskrift 20. februar 1997 nr. 193 om transport av akvatiske organismer.

§ 12 tredje ledd om dokumentasjon av kompetanse trer i kraft 1. januar 2010.

§ 5 annet ledd bokstav a og b og § 9a trer i kraft 1. januar 2016.

§ 5 annet ledd bokstav c og § 6 annet ledd trer i kraft 1. januar 2021.

§ 22 første og annet ledd trer i kraft 1. januar 2021.

0 Endret ved forskrifter 11 april 2014 nr. 528, 29 aug 2017 nr. 1319.

§ 29. Overgangsbestemmelser

§ 22 første og annet ledd trer i kraft 1. januar 2021. Sjøtransport og behandling av transportvann kan foregå i tråd med bestemmelsene i § 22 første og annet ledd i overgangsperioden. Ellers gjelder følgende regler for sjøtransport og behandling av transportvann frem til 1. januar 2021:

- a) Transport av yngel til settefiskanlegg skal foregå uten vannutskifting.
- b) Transport av settefisk til matfisk- og stamfiskanlegg og transport av slaktefisk kan foregå med kontinuerlig vannutskifting. Transporten skal likevel foregå uten vannutskifting når transporten passerer så nær akvakulturanlegg eller utslipp av avløp fra slakteri eller tilvirkingsanlegg at det er fare for at smitte spres til akvakulturdyrene som transporteres eller til akvakulturdyr som passerer under transporten. Vannutskiftingen skal stanses i størst mulig avstand fra akvakulturanlegg, slakteri og tilvirkingsanlegg som passerer.
- c) Transport av settefisk av laks, ørret, regnbueørret og røye med brønnbåt ut fra PD-sonen gjennomføres uten vannutskifting når brønnbåten er innenfor PD-sonen.
- d) Transport av levende laks, ørret, regnbueørret og røye med brønnbåt fra akvakulturanlegg utenfor PD-sonen med mistanke om eller påvist PD skal gjennomføres uten vannutskifting. Mattilsynet kan i enkelte tilfeller gjøre unntak fra dette kravet dersom smitterisikoen er lav og det er nødvendig for å kontrollere utbruddet.

0 Tilføyd ved forskrift 29 aug 2017 nr. 1319.